

## **Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

### **6ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ**

Συνεδρίασε στις 7 Ιανουαρίου 2025 με την εξής σύνθεση: Ελένη Σβολοπούλου, Πρόεδρος, Σωτηρία Σταματοπούλου, Μέλος και Κωνσταντίνος Πουρναράς, Μέλος και Εισηγητής.

Για να εξετάσει την από 28.11.2024 με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ **1760/2.12.2024** προδικαστική προσφυγή του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» (προγενέστερη επωνυμία «...») και δ.τ. «...», (εφεξής η «προσφεύγουσα»), που εδρεύει στην ... , οδός ... αρ. ... όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Κατά του ... (...) (εφεξής η «αναθέτουσα αρχή»), που εδρεύει στη ... , όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Με την υπό κρίση προδικαστική προσφυγή η προσφεύγουσα ζητά την ακύρωση: α) του υπ' αρ. ... Πρακτικού του ΔΣ της αναθέτουσας αρχής (θέμα 1.3 και 1.4.), καθώς και των ενσωματωμένων σε αυτό πρακτικών της Επιτροπής του διαγωνισμού, β) του υπ' αρ. πρωτ. ... Πρακτικού του ΔΣ της αναθέτουσας αρχής (θέμα 1.3), καθώς και των ενσωματωμένων σε αυτό πρακτικών της Επιτροπής του διαγωνισμού, γ) του υπ' αρ. πρωτ. ... Πρακτικού του ΔΣ της αναθέτουσας αρχής (θέμα 1.2), καθώς και των ενσωματωμένων σε αυτό πρακτικών της Επιτροπής του διαγωνισμού κατά το μέρος που αποφασίστηκε i) η απόρριψη της προσφοράς της προσφεύγουσας και ii) η αποδοχή της προσφοράς και η ανάδειξη ως οριστικής αναδόχου της εταιρείας με την επωνυμία «...».

Η συζήτηση άρχισε, αφού το Κλιμάκιο άκουσε τον Εισηγητή.

### **Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα**

### **Σκέφτηκε κατά τον Νόμο**

**1.** Για την άσκηση της προσφυγής έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο ποσού 1.200,00 Ευρώ, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 363 παρ. 1 του ν.

4412/2016 και 5 παρ. 1 του π.δ. 39/2017 και με βάση την εκτιμώμενη αξία της ομάδας 1 της υπό ανάθεση σύμβασης, ποσού 240.000,00€ χωρίς Φ.Π.Α. (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ...).

2. Δυνάμει της υπ' αρ. ... Διακήρυξης της αναθέτουσας αρχής προκηρύχθηκε ανοικτός ηλεκτρονικός δημόσιος διαγωνισμός άνω των ορίων για την «...». Η συνολική εκτιμώμενη αξία της σύμβασης ανέρχεται στο ποσό των διακοσίων σαράντα χιλιάδων (240.000,00 Ευρώ) μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24 % για τρία (3) έτη συνυπολογιζόμενης της παράτασης της σύμβασης. Το εν λόγω ποσό αναλύεται ως εξής, ήτοι, ανά έτος 80.000,00 Ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24% και συνολικά για δύο (2) έτη στο ποσό των 160.000,00 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24% με δυνατότητα παράτασης για ένα (1) έτος. Αναλυτική περιγραφή του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της σύμβασης δίδεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι της Διακήρυξης. Η σύμβαση θα ανατεθεί με το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, μόνο βάσει τιμής. Το αντικείμενο της σύμβασης δεν υποδιαιρείται σε τμήματα. Η προκήρυξη της σύμβασης απεστάλη με ηλεκτρονικά μέσα προς δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 8.1.2024, ενώ το πλήρες κείμενο της Διακήρυξης καταχωρήθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ στις 10.1.2024 με μοναδικό ΑΔΑΜ ..., καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου ο προκείμενος διαγωνισμός έλαβε συστημικό αριθμό ...

3. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου στον υπό κρίση διαγωνισμό υπέβαλαν προσφορές τρεις οικονομικοί φορείς και ειδικότερα η προσφεύγουσα, η εταιρεία «...» και η εταιρεία «...». Με το υπ' αρ. ... Πρακτικό του ΔΣ της αναθέτουσας αρχής (θέμα 1.3) εγκρίθηκαν τα από ... πρακτικά της Επιτροπής διαγωνισμού περί ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής, των εγγράφων της τεχνικής προσφοράς και των οικονομικών προσφορών αντιστοίχως και: α) απορρίφθηκε η προσφορά της προσφεύγουσας και β) έγιναν αποδεκτές οι προσφορές των άλλων δύο ως άνω συμμετεχόντων οικονομικών φορέων και αναδείχθηκε προσωρινός ανάδοχος της υπό ανάθεση σύμβασης η εταιρεία «...», ως πρώτη κατά σειρά μειοδοσίας προσφέρουσα εταιρεία. Εν συνεχεία με το υπ' αρ. ... Πρακτικό του ΔΣ της αναθέτουσας αρχής

(θέμα 1.4) εγκρίθηκε το από ... πρακτικό της Επιτροπής διαγωνισμού (όπως επικαιροποιήθηκε με το υπ' αρ. πρωτ. ... έγγραφο και την υπ' αρ. ... Γνώμη της Γνωμοδοτικής Επιτροπής Επάρκειας Επανορθωτικών Μέτρων του άρθρου 73 παρ. 9 ν. 4412/2016) και: α) απορρίφθηκε η προσφορά της προσωρινής αναδόχου, εταιρείας «...» και β) κλήθηκε η επόμενη κατά σειρά μειοδοσίας συμμετέχουσα εταιρεία, «...», για την υποβολή των δικαιολογητικών κατακύρωσης προσωρινού αναδόχου. Τέλος, με το υπ' αρ. πρωτ. ... Πρακτικό του ΔΣ της αναθέτουσας αρχής (θέμα 1.2), εγκρίθηκε το από ... πρακτικό της Επιτροπής διαγωνισμού και αναδείχθηκε οριστική ανάδοχος της υπό ανάθεση σύμβασης η εταιρεία «...». Κατά των ως άνω αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής στρέφεται η προσφεύγουσα και ζητά την ακύρωσή τους, παραπονούμενη για την απόρριψη της προσφοράς της και για την αποδοχή της προσφοράς της οριστικής αναδόχου.

**4.** Ο διαγωνισμός, ως εκ του αντικειμένου του (...), της συνολικής εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης χωρίς Φ.Π.Α., της νομικής φύσης της δραστηριότητας της αναθέτουσας αρχής και του χρόνου εκκίνησης της διαγωνιστικής διαδικασίας, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, υπάγεται στις διατάξεις του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016, σύμφωνα με το άρθρο 345 του ν. 4412/2016, η δε Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, ενώπιον της οποίας ασκείται η προσφυγή, είναι αρμόδια για την εξέτασή της.

**5.** Η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή **α)** έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα, αφού οι προσβαλλόμενες αποφάσεις μετά των πρακτικών που επικύρωσαν κοινοποιήθηκαν στους συμμετέχοντες μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ, στις 21.11.2024, και η προσφυγή κατατέθηκε στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στις 28.11.2024, δηλαδή εντός της προβλεπόμενης δεκαήμερης προθεσμίας από την άνω κοινοποίηση, **β)** ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του παραρτήματος Ι του π.δ. 39/2017 και είναι ψηφιακά υπογεγραμμένη και **γ)** κοινοποιήθηκε στην Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. από την προσφεύγουσα στις 29.11.2024 με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

6. Η αναθέτουσα αρχή προέβη στις 29.11.2024 στην κοινοποίηση της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής σε όλους τους συμμετέχοντες, σύμφωνα με το άρθρο 365 παρ. 1 σημ. α του ν.4412/2016 και το άρθρο 9, παρ. 1, σημ. α του π.δ.39/2017 προκειμένου να ασκήσουν ενδεχομένως το προβλεπόμενο δικαίωμα παρέμβασής τους.

7. Με την υπ' αρ. 2128/2024 Πράξη της Προέδρου του 6ου Κλιμακίου της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. ορίσθηκε Εισηγητής και ημερομηνία εξέτασης της προσφυγής στις 7.1.2025 και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της.

8. Η αναθέτουσα αρχή διαβίβασε μέσω του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού εμπρόθεσμα, στις 13.12.2024, δηλαδή εντός της προβλεπόμενης δεκαπενθήμερης προθεσμίας από την κατάθεση της προσφυγής, προς όλους τους συμμετέχοντες, τις υπ' αρ. πρωτ. ... απόψεις της με τα συνοδευτικά αυτών έγγραφα με τις οποίες ζητά την απόρριψη της προδικαστικής προσφυγής για τους εκεί αναφερόμενους λόγους.

9. Η προσφεύγουσα, ως μη οριστικώς αποκλεισθείσα, με έννομο συμφέρον προβάλλει λόγους κατά του αποκλεισμού της και της αποδοχής της προσφοράς της οριστικής αναδόχου, επιδιώκοντας την αποδοχή της δικής της προσφοράς, την απόρριψη της προσφοράς της οριστικής αναδόχου και την ανάληψη της σύμβασης.

10. Σε συνέχεια των ανωτέρω, η προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 6ου Κλιμακίου της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346 και 360 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν και του άρθρου 3 του π.δ. 39/2017, είναι τύποις παραδεκτή και πρέπει να εξεταστεί στην ουσία της.

11. Με τον **πρώτο λόγο** της προδικαστικής προσφυγής η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η αναθέτουσα αρχή κατ' εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου και της Διακήρυξης και με πλημμελή αιτιολογία αποφάσισε την απόρριψη της προσφοράς της λόγω πλημμελούς συμπλήρωσης του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ). Αναφέρει, ειδικότερα, ότι με το υποβληθέν εκ μέρους της ΕΕΕΣ προαπέδειξε την πλήρωση όλων των απαιτούμενων

κριτηρίων καταλληλότητας άσκησης ... δραστηριότητας και τεχνικής και ... ικανότητας των άρθρων 2.2.4 και 2.2.6 της Διακήρυξης και ότι δεν υπείχε υποχρέωση συμπλήρωσης στοιχείων που δεν απαιτούνταν από το προδιατυπωμένο από την αναθέτουσα αρχή έντυπο του ΕΕΕΣ. Ισχυρίζεται, αναλυτικότερα, σχετικά με τις καταλογιζόμενες από την αναθέτουσα αρχή ελλείψεις στο ΕΕΕΣ της, ότι: **α)** η συμπερίληψη της αναφοράς περί κατοχής ... της ... με δικαίωμα χρήσης ... για τη λειτουργία ... ... κατ' άρθρο 2.2.4 της Διακήρυξης δεν απαιτείτο από το ΕΕΕΣ και **β)** από το περιεχόμενο του ΕΕΕΣ της προκύπτει ότι πληροί όλες τις απαιτήσεις του άρθρου 2.2.6 της Διακήρυξης μεταξύ των οποίων και ότι θα διαθέσει ... με την απαιτούμενη από την ισχύουσα νομοθεσία ... , εκδοθείσα από το αρμόδιο όργανο σύμφωνα κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στη Διακήρυξη. Συναφώς, ισχυρίζεται ότι από κανένα σημείο της Διακήρυξης ή του προδιατυπωμένου ΕΕΕΣ δεν προκύπτει απαίτηση εξειδίκευσης στο ΕΕΕΣ των ... (...), ούτε των λοιπών αναφερόμενων πληροφοριών, όπως των ετών προϋπηρεσίας του ... Τέλος, αναφέρει ότι πολλές από τις ως άνω πληροφορίες προκύπτουν, ήδη, σε κάθε περίπτωση από το έντυπο της τεχνικής προσφοράς της, ενώ σημειώνει ότι, εάν η αναθέτουσα αρχή ήθελε περισσότερες πληροφορίες για τα στοιχεία που ήδη είχαν δηλωθεί στο ΕΕΕΣ της ως προς την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής του άρθρου 2.2.4 και του άρθρου 2.2.6 της Διακήρυξης, θα μπορούσε να την καλέσει παραδεκτά σε διευκρινίσεις κατ' άρθρο 102 του ν. 4412/2016.

**12.** Η αναθέτουσα αρχή υποστηρίζει με τις απόψεις τις (με την ίδια αιτιολογία απόρριψης της προσφοράς της προσφεύγουσας στο πρακτικό της Επιτροπής διαγωνισμού) ότι από το υποβληθέν εκ μέρους της προσφεύγουσας ΕΕΕΣ δεν αποδεικνύεται προαποδεικτικώς, όπως απαιτείται επί ποινή αποκλεισμού από τη Διακήρυξη, η πλήρωση συγκεκριμένων απαιτήσεων καταλληλότητας άσκησης ... δραστηριότητας και τεχνικής και ... ικανότητας, όπως αυτές ορίζονται στα άρθρα 2.2.4 και 2.2.6 της Διακήρυξης. Ειδικότερα, ισχυρίζεται ότι δεν παρατίθενται στο ΕΕΕΣ της προσφεύγουσας πληροφορίες για την πλήρωση του κριτηρίου επιλογής της παρ. 2.2.6 περ. β της Διακήρυξης, δηλαδή, για το ... με την απαιτούμενη από την ισχύουσα νομοθεσία ... ... σε ισχύ και, ειδικότερα, η απαίτηση για τα ... οι οποίοι πρέπει να διαθέτουν ... βάσει των ισχυουσών διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας καθώς και δύο εξ

αυτών σε θέματα ... Περαιτέρω, αναφέρει ότι, ως προς τον δηλούμενο στο ΕΕΕΣ της προσφεύγουσας ..., δεν αναφέρεται η ... του όπως απαιτείται από το άρθρο 2.2.6 της Διακήρυξης. Επιπλέον, σημειώνει ότι δεν υπάρχει καμία αναφορά στο ΕΕΕΣ της προσφεύγουσας, αλλά ούτε και σε σχετική διευκρινιστική υπεύθυνη δήλωση επί αυτού, ούτε σε κάποιο άλλο συνυποβληθέν έγγραφο της προσφοράς της προσφεύγουσας σε: α) ... εκδοθείσα από το αρμόδιο όργανο, β) ... σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 2.2.6 της Διακήρυξης και γ) ... της ΕΕΤΤ, με δικαίωμα χρήσης ... για τη λειτουργία ... σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.4 της Διακήρυξης. Αναφέρει, επίσης, ότι στο πεδίο του ΕΕΕΣ «...» η προσφεύγουσα δίνει μόνο την αόριστη απάντηση «...», η οποία δεν παρέχει ουσιώδεις πληροφορίες σε σχέση με τα ζητούμενα ... προσόντα σε επίπεδο προαπόδειξης. Τέλος, υποστηρίζει ότι η πλημμελής συμπλήρωση του ΕΕΕΣ εκ μέρους της προσφεύγουσας επιφέρει τον αποκλεισμό της από τη συνέχεια του διαγωνισμού, αφού δεν συνιστά ασάφεια, ούτε μπορεί να θεωρηθεί επουσιώδης πλημμέλεια ή πρόδηλο εκ παραδρομής σφάλμα, ώστε να επιδέχεται συμπλήρωση κατά το άρθρο 102 του ν. 4412/2016 και την παρ. 3.1.2.1. της Διακήρυξης.

**13.** Η Διακήρυξη, η οποία συνιστά το κανονιστικό πλαίσιο του ένδικου διαγωνισμού (ΣΤΕ 3629/2020, 1490/2019 7μ., 1217/2018, 5022/2012, ΣΤΕ Επ. Αν. 253/2020, 352/2016) και δεσμεύει με τους όρους της τόσο τους διαγωνιζόμενους όσο και την αναθέτουσα αρχή, οι οποίοι (όροι) κατισχύουν, ως ειδικότεροι, κάθε άλλης διάταξης (ΣΤΕ Ολομ. 95/2017, ΣΤΕ 1620/2015, 1086/2015 κ.ά.), ορίζει στις κρίσιμες για την επίλυση του παρόντος ζητήματος διατάξεις, πλην άλλων, τα εξής: Ως προς τα κριτήρια επιλογής των προσφερόντων οικονομικών φορέων προβλέπεται στο άρθρο 2.2.4 με τίτλο: «...», πλην άλλων, ότι: *«α. Οι οικονομικοί φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης απαιτείται να ασκούν δραστηριότητα συναφή με το αντικείμενο της παρούσας ήτοι εν προκειμένω με τις ... Ειδικά για τους εγκατεστημένους στην Ελλάδα οικονομικούς φορείς απαιτείται να είναι εγγεγραμμένοι στο επιμελητήριο, επαγγελματικό ή εμπορικό μητρώο και να διαθέτουν ... όπως προβλέπεται από τις διατάξεις του Ν.2518/97 (ΦΕΚ 164 Α'), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, η οποία θα είναι σε ισχύ καθ' όλη τη διάρκεια του παρόντος διαγωνισμού. β. Επιπρόσθετα να διαθέτουν ...*

της Ε.Ε.Τ.Τ, με δικαίωμα χρήσης ...». Περαιτέρω, το άρθρο 2.2.6 με τίτλο: «...» αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι: «Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται: α. Να διαθέτουν εμπειρία σε έργα/... συναφή με το αντικείμενο του παρόντος διαγωνισμού: ... β. Να διαθέτουν το ... ή τις τεχνικές ... την τεχνική υποδομή, την οργανωτική δομή και τον κατάλληλο ..., όπως περιγράφονται στο Παράρτημα Α της παρούσας. Ειδικότερα, να διαθέτουν τουλάχιστον ... με την απαιτούμενη από την ισχύουσα νομοθεσία ... 1, βάσει των ισχυουσών διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας (Αρ.6, παρ. 1α και 4β του Ν.2009/1992 (ΦΕΚ 18/Α/14.02.1992), ΚΥΑ 1016/109/183/2012 (ΦΕΚ 606/Β/05.03.2012) και ΚΥΑ 4892/1/76-γ/2010 (ΦΕΚ- Β΄664/17.05.2010), όπως τροποποιήθηκε με την ΚΥΑ 1016/109/183/2012 και με την ΚΥΑ 1016/109/248-στ (σε συνδυασμό με τα ισχύοντα στο κανονιστικό πλαίσιο πιστοποίησης επαγγελματιών οι οποίοι δεν διαθέτουν αναγνωρισμένο επαγγελματικό τίτλο για την ειδικότητα «...» ΦΕΚ Β/2160/18.07.2012 και ΦΕΚ/Β/2899/29.10.2012) καθώς και με ... (...) σε θέματα ... και τουλάχιστον έναν (1) ... άνω των 25 ετών με τουλάχιστον 3ετη εμπειρία/προϋπηρεσία στο φυσικό αντικείμενο της παρούσας σύμβασης ικανή να του επιτρέψει να ανταποκριθεί επαρκώς στις υποχρεώσεις του. Επιπρόσθετα, να διαθέτουν ... εκδοθείσα από το αρμόδιο όργανο σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Επισημαίνονται ότι τα φυσικά πρόσωπα που δηλώνονται από τον προσφέροντα δύνανται να απασχολούνται με εξαρτημένη σχέση ... ή σύμβαση ανεξαρτήτων ..., η οποία είναι σε ισχύ, ήδη κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς. Στην τελευταία αυτή περίπτωση θεωρούνται ίδιοι πόροι του οικονομικού φορέα και όχι τρίτοι δανείζοντες και δεν απαιτείται εκ μέρους τους η υποβολή ΕΕΕΣ και των σχετικών αποδεικτικών μέσων». Στο άρθρο 2.2.9 της Διακήρυξης με τίτλο: «2.2.9 Κανόνες απόδειξης ποιοτικής επιλογής» προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ότι: «Το δικαίωμα συμμετοχής των οικονομικών φορέων και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής τους, όπως ορίζονται στις παραγράφους 2.2.1 έως 2.2.8, κρίνονται, κατά την υποβολή της προσφοράς με το ΕΕΕΣ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2.2.9.1, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών της παραγράφου 2.2.9.2 και κατά τη σύναψη της σύμβασης, με την υπεύθυνη δήλωση της περ. δ΄ της παρ. 3 του άρθρου 105 του ν. 4412/2016...». Συναφώς, το άρθρο 2.2.9.1 της Διακήρυξης με τίτλο «Προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή προσφορών», το οποίο

μεταφέρει στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού τις διατάξεις του άρθρου 79 του ν. 4412/2016 για το ΕΕΕΣ, ορίζει, πλην άλλων, ότι: «Προς προκαταρκτική απόδειξη ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς: α) δεν βρίσκονται σε μία από τις καταστάσεις της παραγράφου 2.2.3 και β) πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής των παραγράφων 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7 της παρούσας, προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους, ως δικαιολογητικό συμμετοχής, το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 1 και 3 του ν. 4412/2016 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σύμφωνα με το επισυναπτόμενο στην παρούσα Παράρτημα VI το οποίο ισοδυναμεί με ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986. Το ΕΕΕΣ καταρτίζεται βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 και συμπληρώνεται από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς σύμφωνα με τις οδηγίες του Παραρτήματος 1...». Το, δε, άρθρο 2.4.3 της Διακήρυξης, το οποίο προσδιορίζει το περιεχόμενο της φακέλου των δικαιολογητικών συμμετοχής-τεχνικής προσφοράς των προσφερόντων οικονομικών φορέων αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι: «2.4.3 Περιεχόμενα Φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής-Τεχνική Προσφορά. 2.4.3.1. Δικαιολογητικά Συμμετοχής. Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για την συμμετοχή των προσφερόντων στη διαγωνιστική διαδικασία περιλαμβάνουν με ποινή αποκλεισμού τα ακόλουθα υπό α και β στοιχεία: α) το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), όπως προβλέπεται στις παρ. 1 και 3 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016 και τη συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση με την οποία ο οικονομικός φορέας δύναται να διευκρινίζει τις πληροφορίες που παρέχει με το ΕΕΕΣ σύμφωνα με την παρ. 9 του ίδιου άρθρου. Να επισημανθεί ότι τα ζητούμενα αποδεικτικά μέσα (ως προς τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού και ως προς την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής) της παρ. 2.2.9.2 της διακήρυξης και τα οποία θα υποβληθούν κατά το στάδιο των δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου θα πρέπει να καλύπτουν και το χρόνο υποβολής προσφοράς για όσα δηλώθηκαν στο στάδιο προαπόδειξης μέσω του ΕΕΕΣ ... Οι προσφέροντες συμπληρώνουν το σχετικό υπόδειγμα ΕΕΕΣ, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας διακήρυξης ως Παράρτημα VI αυτής...». Τέλος, το άρθρο 2.4.6 της Διακήρυξης με τίτλο «Λόγοι απόρριψης προσφορών», το οποίο μεταφέρει στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού τις διατάξεις του άρθρου 91 του ν. 4412/2016, αναφέρει, πλην άλλων, ότι: «Η

αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) η οποία, με την επιφύλαξη του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 περί συμπλήρωσης, αποκλίνει από απαραίτατους όρους περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, ή δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα με τον

τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται στην παρούσα και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3. (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς, ειδικά ως προς τους όρους, οι οποίοι ρητώς έχουν καθοριστεί, επί ποινή αποκλεισμού, στην παρούσα Διακήρυξη), 2.4.4. (Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών, ειδικά ως προς τους όρους, οι οποίοι ρητώς έχουν καθοριστεί, επί ποινή αποκλεισμού, στην παρούσα Διακήρυξη), ... β) η οποία περιέχει ατελείς, ελλιπείς, ασαφείς ή λανθασμένες πληροφορίες ή τεκμηρίωση, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που περιέχονται στο ΕΕΕΣ, εφόσον αυτές δεν επιδέχονται συμπλήρωσης, διόρθωσης, αποσαφήνισης ή διευκρίνισης ή, εφόσον επιδέχονται, δεν έχουν αποκατασταθεί από τον προσφέροντα, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας, σύμφωνα το άρθρο 102 του ν. 4412/2016 και την παρ. 3.1.2.1 της παρούσας διακήρυξης...».

**14.** Σύμφωνα με το άρθρο 79 του ν. 4412/2016, το ΕΕΕΣ συνιστά επίσημη υπεύθυνη δήλωση των οικονομικών φορέων περί του ότι πληρούν, μεταξύ άλλων, τα κριτήρια επιλογής που έχουν τεθεί με τους όρους της Διακήρυξης. Το ΕΕΕΣ, ενσωματώνοντας την ανωτέρω υπεύθυνη δήλωση, λειτουργεί ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών και εγγράφων με στόχο τη μείωση, στο στάδιο υποβολής της προσφοράς, του διοικητικού φόρτου που απορρέει από την απαίτηση προσκόμισης σημαντικού αριθμού πιστοποιητικών ή άλλων εγγράφων που σχετίζονται με τους λόγους αποκλεισμού και τα κριτήρια επιλογής. Περαιτέρω, από τον συνδυασμό των ανωτέρω παρατιθέμενων διατάξεων της διακήρυξης (άρθρα 2.2.4, 2.2.6, 2.2.9.1, 2.4.3.1 και 2.4.6) καθώς και από τις διατάξεις των άρθρων 79 και 91 του ν. 4412/2016 προκύπτει ότι η υποβολή συμπληρωμένου ΕΕΕΣ, ως μέσου προκαταρκτικής απόδειξης, αποτελεί ουσιώδη τυπική προϋπόθεση συμμετοχής στη διαγωνιστική διαδικασία η μη τήρηση της οποίας συνεπάγεται

αποκλεισμό του οικονομικού φορέα (πρβλ. και ΣτΕ 753/2020, 1717/2023, ΔΕφΑΘ 2064/2022, ΕλΣυν Ζ Κλ. 305, 321/2018, 272, 315/2017 κ.ά). Επομένως, συντρέχει λόγος αποκλεισμού του οικονομικού φορέα, ο οποίος κατά το στάδιο της προαπόδειξης, υποβάλλει με τα δικαιολογητικά συμμετοχής ΕΕΕΣ από το οποίο δεν αποδεικνύεται ότι πληροί τα τεθέντα από τη διακήρυξη κριτήρια επιλογής σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης. Κατά τα γενόμενα παγίως δεκτά από τη νομολογία, σύμφωνα με τις αρχές της διαφάνειας, της τυπικότητας και της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων, που πρέπει να διέπουν την διενέργεια των διαγωνισμών για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων, όταν το περιεχόμενο υποβληθείσας προσφοράς παρουσιάζει ελλείψεις, κατά παράβαση δεσμευτικών όρων της διακήρυξης ούτε στον διαγωνιζόμενο ούτε στην αναθέτουσα αρχή παρέχεται δυνατότητα άρσης της παράβασης κατά το στάδιο ελέγχου των προσφορών, διότι αμφότεροι δεσμεύονται από την αποτελούσα το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού διακήρυξη (πρβλ. ΕΑ ΣτΕ 241/2020 σκέψη 13, 1027/2010 σκέψη 8). Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 102 του ν. 4412/2016, κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών, οι αναθέτουσες αρχές, τηρώντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, ζητούν από τους προσφέροντες, όταν οι πληροφορίες ή η τεκμηρίωση που πρέπει να υποβάλλονται είναι ή εμφανίζονται ελλιπείς ή λανθασμένες, να υποβάλλουν, να συμπληρώνουν ή να αποσαφηνίζουν τις σχετικές πληροφορίες και δικαιολογητικά εντός προθεσμίας όχι μικρότερης των ... (10) ημερών και όχι μεγαλύτερης των είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Όπως έχει κριθεί, η διάταξη του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 και υπό τη νεότερη μορφή της, μετά δηλαδή την τροποποίησή της από το άρθρο 48 ν. 4782/2021, ερμηνευόμενη σύμφωνα με την αρχή της τυπικότητας που διέπει τη διενέργεια των διαγωνισμών για την ανάθεση δημόσιων συμβάσεων επιτρέπει τη συμπλήρωση ή διευκρίνιση νομίμως, κατ' αρχήν, υποβληθέντων δικαιολογητικών ή άλλων στοιχείων των προσφορών, όχι, όμως, και τη αναπλήρωση μη υποβληθέντων ή μη νομίμως υποβληθέντων δικαιολογητικών και στοιχείων, καθώς η τελευταία θα οδηγούσε στην ανεπίτρεπτη υποκατάσταση των προσφορών των υποψηφίων κατά παράβαση των αρχών της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων (βλ. ΣτΕ 1000/2022, 1646/2022, 7/2022, 147/2022, 187/2022, ΕΑ ΣτΕ 237/2021, ΔΕφΑΘ

4/2021, 1490/2022 κ.ά.). Υπό το πλαίσιο αυτό γίνεται δεκτή η κατ' εξαίρεση διόρθωση ή η κατά περίπτωση συμπλήρωση δεδομένων της προσφοράς ... εξακριβώσιμων, μεταξύ άλλων, επειδή απαιτείται προφανώς η απλή διευκρίνισή τους ή η διόρθωση προδήλων ελλείψεων (βλ. ΣτΕ 2282, 601/2021, 3439/2014, ΕΑ ΣτΕ 153/2019).

**15.** Από την επισκόπηση των στοιχείων του φακέλου και επί των εκατέρωθεν προβαλλόμενων αιτιάσεων, στο πλαίσιο του πρώτου λόγου της προσφυγής, λεκτέα τα εξής: Η προσφεύγουσα υπέβαλε με την προσφορά της, μεταξύ των δικαιολογητικών συμμετοχής σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2.4.3 της Διακήρυξης, συμπληρωμένο το ΕΕΕΣ του διαγωνισμού απαντώντας στις σχετικές ερωτήσεις σχετικά με την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής των άρθρων 2.2.4 και 2.2.6 της Διακήρυξης ως ακολούθως: **«Μέρος IV: Κριτήρια επιλογής Α: Καταλληλότητα** Ο οικονομικός φορέας πρέπει να παράσχει πληροφορίες μόνον όταν τα σχετικά κριτήρια επιλογής έχουν προσδιοριστεί από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα στη σχετική προκήρυξη/γνωστοποίηση ή στα έγγραφα της διαδικασίας σύναψης σύμβασης που αναφέρονται στην προκήρυξη/γνωστοποίηση. Εγγραφή στο σχετικό επαγγελματικό μητρώο. Ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος στα σχετικά ... μητρώα που τηρούνται στο κράτος μέλος εγκατάστασής του, όπως περιγράφεται στο παράρτημα XI της οδηγίας 2014/24/ΕΕ· οι οικονομικοί φορείς από ορισμένα κράτη μέλη μπορεί να οφείλουν να συμμορφώνονται με άλλες απαιτήσεις που καθορίζονται στο παράρτημα αυτό. Απάντηση: Ναι Εάν η σχετική τεκμηρίωση διατίθεται ηλεκτρονικά, αναφέρετε: Ναι ... Για συμβάσεις ....: Απαιτείται έγκριση. Χρειάζεται ειδική έγκριση για να μπορεί ο οικονομικός φορέας να παράσχει τις σχετικές ... στη χώρα εγκατάστασής του; Απάντηση: Ναι Περιγράψτε τα μέτρα που λήφθηκαν Απαιτείται ... λειτουργίας ΙΕΠΥΑ του Ν.2518/1997. Η εταιρεία διαθέτει την ... με Αρ. Πρ. ... με ισχύ έως την 20/12/2024... **Γ: Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα.** Ο οικονομικός φορέας πρέπει να παράσχει πληροφορίες μόνον όταν τα σχετικά κριτήρια επιλογής έχουν προσδιοριστεί από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα στη σχετική προκήρυξη/γνωστοποίηση ή στα έγγραφα της διαδικασίας σύναψης σύμβασης που αναφέρονται στην προκήρυξη/γνωστοποίηση ... ή τεχνικές ... για τον έλεγχο της ποιότητας. Παρακαλώ περιγράψτε Με κριτήριο

το μέγεθος, την πολυπλοκότητα και την ευαισθησία των ..., προβλέπεται η υλοποίηση των κάτωθι ορισμών με ευθύνη της Επιχειρησιακής Διεύθυνσης της ... καθώς και των σχετικών αναφερόμενων εταιρικών λειτουργιών: α... β. .... γ. .... δ. .... ε. .... Ο οικονομικός φορέας χρησιμοποιεί τον ακόλουθο ... και λαμβάνει τα ακόλουθα μέτρα για την εξασφάλιση της ποιότητας: Παρακαλώ περιγράψτε... 1. Έλεγχος - Εποπτεία ... 1.1 Εισαγωγή Το ... καθ' όλη τη διάρκεια της ... του ελέγχεται από ... ο οποίος καθορίζει τις αρμοδιότητες των ..., ανάλογα με τις ανάγκες του ..., διέρχεται συχνά και σε μη τακτά χρονικά διαστήματα από τα ... όπου εκτελούνται οι παρεχόμενες ... (...), επιθεωρεί τους ... και ενημερώνει τις αρμόδιες ... του πελάτη, για τυχόν προβλήματα που ανακύπτουν ... ασκείται κυρίως με την φυσική παρουσία του ... στο χώρο ... σε οποιαδήποτε στιγμή του ... Για τον ευχερέστερο και αποτελεσματικότερο έλεγχο οι ... κατανέμονται στους ... σύμφωνα με το εβδομαδιαίο «...». Η συχνότητα των διενεργούμενων ελέγχων καθορίζεται κάθε φορά από τον ..., ανάλογα με τις συνθήκες που επικρατούν και τα προηγούμενα αποτελέσματα... επίσης είναι υπεύθυνος για την επίλυση οποιουδήποτε προβλήματος και δίνει εντολές και διευκρινήσεις στο ... που αφορούν τα καθήκοντα του. 1.6 Σύστημα Ελέγχου ... καθ' όλη τη διάρκεια της ... του ελέγχεται από ... ο οποίος διέρχεται συχνά και σε μη τακτά χρονικά διαστήματα από τα ... όπου προσφέρονται οι ..., επιθεωρεί τους ... και ενημερώνει τις αρμόδιες ..., για τυχόν προβλήματα που ανακύπτουν ... **Τίτλοι σπουδών και επαγγελματικών προσόντων.** Οι ακόλουθοι τίτλοι σπουδών και επαγγελματικών προσόντων κατέχονται από: α) τον ίδιο τον ... (ανάλογα με τις απαιτήσεις που ορίζονται στη σχετική προκήρυξη/γνωστοποίηση ή στα έγγραφα της διαδικασίας σύναψης σύμβασης) β) τα διευθυντικά στελέχη του: Παρακαλώ περιγράψτε ...».

**16.** Από το ως άνω περιεχόμενο του κεφαλαίου Γ (Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα) του Μέρους IV (Κριτήρια επιλογής) του υποβληθέντος εκ μέρους της προσφεύγουσας ΕΕΕΣ δεν προκύπτει η πλήρωση του κριτηρίου επιλογής της τεχνικής και ... ικανότητας της παρ. 2.2.6 περ. β της Διακήρυξης. Και τούτο, διότι η προσφεύγουσα δεν δήλωσε ως όφειλε στο ΕΕΕΣ στα ειδικά προς τούτο πεδία «...», «...» και «...» του Κεφαλαίου Γ του Μέρους IV αυτού την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής του άρθρου 2.2.6 περ. β της Διακήρυξης. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα δεν κάνει καμία αναφορά στο ΕΕΕΣ της ότι θα διαθέσει

τουλάχιστον ... με την απαιτούμενη από την ισχύουσα νομοθεσία ... σε ισχύ, ούτε ότι το ... καθώς και ... (τουλάχιστον για δύο εξ αυτών των ...) σε θέματα ... βάσει των ισχυουσών διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας όπως αναλύεται στην παράγραφο της Διακήρυξης. Περαιτέρω, ενώ δηλώνει ..., δεν αναφέρει την ηλικία του και την ... ώστε να αποδεικνύεται η πλήρωση των απαιτήσεων της παρ. β του άρθρου 2.2.6 της Διακήρυξης για ηλικία του ... και τουλάχιστον 3ετη εμπειρία/προϋπηρεσία στο φυσικό αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης. Επιπρόσθετα, δεν κάνει οποιαδήποτε αναφορά για τη διάθεση ... εκδοθείσας από το αρμόδιο όργανο σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, όπως απαιτεί η ως άνω παράγραφος β του άρθρου 2.2.6 της Διακήρυξης. Περαιτέρω, στο ως άνω πεδίο «...» παρατίθεται μόνο μια γενική αναφορά στις αρμοδιότητες του ... ενώ στο πεδίο «...» δίνεται μόνο η απάντηση «...», χωρίς ειδική μνεία των ως άνω απαιτούμενων κριτηρίων τεχνικής και ... ικανότητας. Σημειώνεται, επίσης, ότι, σε κάθε περίπτωση, τα ως άνω ελλείποντα στοιχεία πλήρωσης των απαιτήσεων της τεχνικής και ... ικανότητας της παρ. β του άρθρου 2.2.6 της Διακήρυξης δεν περιλαμβάνονται σε οποιοδήποτε άλλο συνυποβληθέν έγγραφο της προσφοράς της προσφεύγουσας. Επιπλέον, και σε ό,τι αφορά την έλλειψη δήλωσης στο ΕΕΕΣ της προσφεύγουσας περί πλήρωσης της απαίτησης του άρθρου 2.2.4 της Διακήρυξης για κατοχή ..., σημειώνεται ότι η έλλειψη αυτή δεν μπορεί να καταλογιστεί ως πλημμέλεια της προσφοράς της, δεδομένου ότι στο Κεφάλαιο Α «Καταλληλότητα» του Μέρους IV «Κριτήρια επιλογής» του ΕΕΕΣ, στο οποίο δηλώνονται οι απαιτήσεις πλήρωσης των κριτηρίων του άρθρου 2.2.4 της Διακήρυξης, δεν συμπεριλαμβάνεται σχετικό πεδίο προς συμπλήρωση. Και τούτο, περαιτέρω, διότι η παράλειψη της αναθέτουσας αρχής, να επαναλάβει στο ΕΕΕΣ ρητώς το ως άνω κριτήριο επιλογής, ανάγεται στην αποκλειστική αρμοδιότητά της, ως έχουσα την ευθύνη για την ορθή και προσαρμοσμένη στις ανάγκες της σύμβασης κατάρτιση του ΕΕΕΣ (πρβλ. και ΣτΕ 2223/2023). Ενόψει των ανωτέρω, το ΕΕΕΣ της προσφεύγουσας με το παραπάνω περιεχόμενο είναι ελλιπώς συμπληρωμένο, κατά το μέρος που δεν δηλώνεται με αυτό προαποδεικτικώς η πλήρωση του κριτηρίου ... ικανότητας της παρ. β του άρθρου 2.2.6 της Διακήρυξης, κατά παράβαση των επί ποινή αποκλεισμού διατάξεων των άρθρων 2.2.9.1 και 2.4.3.1 της Διακήρυξης. Ενόψει της ουσιώδους αυτής έλλειψης του ΕΕΕΣ της προσφεύγουσας, δεν υφίστατο, εν προκειμένω, δυνατότητα άρσης της με την

κλήση για ... διευκρινίσεων κατ' άρθρο 102 του ν. 4412/2016, δεδομένου ότι η συμπλήρωση των ως άνω ουσιωδών στοιχείων του ΕΕΕΣ και η υποβολή το πρώτον κατά το στάδιο αξιολόγησης των προσφορών νέου ΕΕΕΣ με τα ελλείποντα στοιχεία θα συνιστούσε ανεπίτρεπτη τροποποίηση της προσφοράς της προσφεύγουσας (βλ. αναλυτικά και ως άνω σκέψη 14). Συνεπώς, η αναθέτουσα αρχή νομίμως προέβη στη απόρριψη της προσφοράς της προσφεύγουσας λόγω έλλειψης προαπόδειξης των κριτηρίων τεχνικής και ... ικανότητας της περ. β του άρθρου 2.2.6 της Διακήρυξης κατά τα ως άνω ειδικώς αναφερόμενα και επομένως ο υπό κρίση λόγος προσφυγής πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

**17.** Με τον **δεύτερο λόγο** της προσφυγής προβάλλεται ότι μη νομίμως έγινε αποδεκτή η προσφορά της οριστικής αναδόχου, εταιρείας, «...» (στο εξής «...») κατά παραβίαση της αρχής του ίσου μέτρου κρίσης, διότι το υποβληθέν εκ μέρους της ΕΕΕΣ περιέχει ουσιώδεις ελλείψεις, οι οποίες θα έπρεπε να είχαν ως συνέπεια τον αποκλεισμό της προσφοράς της από τη συνέχεια του διαγωνισμού. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται, ειδικότερα, ότι: α) η εταιρεία «...» δεν παρέχει ως όφειλε στο ΕΕΕΣ της σύμφωνα με τους όρους της Διακήρυξης πληροφορίες για όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (ΔΣ) της, παρά μόνο για την Πρόεδρο και Διευθύνουσα Σύμβουλο της εταιρείας, β) στις ερωτήσεις «...» και «...» του ΕΕΕΣ, που αφορούν στην πλήρωση του κριτηρίου επιλογής 2.2.6 περ. β της Διακήρυξης, παρατίθεται το ίδιο κείμενο του εντύπου αυτολεξεί, δηλαδή, η εταιρεία «...» επί της ουσίας παραλείπει να απαντήσει, γ) στο ερώτημα «...» του ΕΕΕΣ η απάντηση κατ' ελάχιστον θα πρέπει να περιέχει στοιχεία για τον ίδιο τον πάροχο και τα διευθυντικά του στελέχη, ενώ η εταιρεία «...» παραθέτει γενικόλογα στοιχεία μόνον για τους ... και ως εκ τούτου δεν αποδεικνύεται η πλήρωση του συγκεκριμένου κριτηρίου επιλογής και δ) υπάρχει ουσιώδης σύγχυση/ασάφεια ως προς το πρόσωπο που υποβάλλει προσφορά στον διαγωνισμό, καθότι διαφορετικά στοιχεία αναγράφονται στο ΕΕΕΣ της εταιρείας «...» σε σχέση με τα στοιχεία του οικονομικού φορέα που υποβάλλει την προσφορά μέσω του ΕΣΗΔΗΣ. Ειδικότερα, στο ΕΕΕΣ και στις «...», δηλώνεται η εταιρία με την Επωνυμία: «...», ενώ σε μεγάλο μέρος των υποβληθέντων εγγράφων με τα δικαιολογητικά συμμετοχής και με τα δικαιολογητικά κατακύρωσης, μεταξύ αυτών και στις εκτυπώσεις των

προσφορών της τεχνικής και οικονομικής στην πλατφόρμα του ΕΣΗΔΗΣ, αναγράφεται η επωνυμία «...».

**18.** Η αναθέτουσα αρχή αντιτείνει με τις απόψεις της, ότι η οριστική ανάδοχος συμπλήρωσε ορθά το ΕΕΕΣ διότι: **α)** στο πεδίο του ΕΕΕΣ για την ... πληροφοριών σχετικά με τους εκπροσώπους των οικονομικών φορέων απαιτείτο να συμπληρωθούν μόνο τα στοιχεία των εκπροσώπων των οικονομικών φορέων και συνεπώς ορθά έπραξε η οριστική ανάδοχος, η οποία συμπλήρωσε τα στοιχεία της Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου της και της Διευθύνουσας Συμβούλου της, η οποία έχει το δικαίωμα να εκπροσωπεί από μόνη της την εταιρεία, το ίδιο, δε, έπραξε και η προσφεύγουσα στο αντίστοιχο πεδίο του ΕΕΕΣ της, δηλαδή, δεν δήλωσε όλα τα μέλη της διοίκησής της αλλά μόνο τον νόμιμο εκπρόσωπο και διαχειριστή της, **β)** στις ερωτήσεις «...», «...» και «...» απάντησε ορθώς και πλήρως, συμπληρώνοντας και δηλώνοντας όλα τα απαιτούμενα από τη Διακήρυξη κριτήρια τεχνικής και ... ικανότητας και **γ)** δεν υπάρχει ασάφεια ως προς την ταυτότητα της οριστικής αναδόχου καθώς η εταιρεία με την επωνυμία «...» είχε προηγουμένως ως επωνυμία «...». Ειδικότερα, η οριστική ανάδοχος είναι η εταιρεία με την επωνυμία «...» και τον δ.τ. «...» με αριθμό ΓΕΜΗ ... και ΑΦΜ ... η οποία έως τις 09.06.2021 λειτουργούσε με την εταιρική επωνυμία «...» και τον δ.τ. «...» με τον ίδιο αριθμό ΓΕΜΗ και ΑΦΜ (...), η δε αλλαγή είχε επέλθει στις 9.6.2021 (αρ. απόφασης ΓΕΜΗ ... και αρ. πρωτ. ανακοίνωσης ΓΕΜΗ ...).

**19.** Από την επισκόπηση των στοιχείων του φακέλου και επί των εκατέρωθεν προβαλλόμενων αιτιάσεων, στο πλαίσιο του ως άνω λόγου της προσφυγής, λεκτέα τα εξής: Η οριστική ανάδοχος υπέβαλε με την προσφορά της συμπληρωμένο το ΕΕΕΣ του διαγωνισμού απαντώντας στις σχετικές με τον υπό κρίση λόγο προσφυγής ερωτήσεις ως ακολούθως: **«Μέρος II: Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα. Α: Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα. Επωνυμία: ... Αρμόδιος ή αρμόδιοι επικοινωνίας: ... Ηλ. ταχ/μείο: ... Τηλέφωνο: ... φαξ: ... Α.Φ.Μ., εφόσον υπάρχει: ... Δικτυακός τόπος (εφόσον υπάρχει):... Β: Πληροφορίες σχετικά με τους εκπροσώπους του οικονομικού φορέα #1 Όνομα: ... Επώνυμο: ... Ημερομηνία γέννησης: ... Τόπος γέννησης: ... Οδός και αριθμός: ... Ταχ. κωδ.: ... Πόλη: ... Χώρα: ...**

Τηλέφωνο: ... Ηλ. ταχ/μείο: ...**Θέση/Ενεργών υπό την ιδιότητα: ...**». Περαιτέρω, στο Μέρος IV του ΕΕΕΣ υπό τον τίτλο «Κριτήρια επιλογής» αναφέρονται, πλην άλλων, τα ακόλουθα: **«Γ: Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα. Ο οικονομικός φορέας πρέπει να παράσχει πληροφορίες μόνον όταν τα σχετικά κριτήρια επιλογής έχουν προσδιοριστεί από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα στη σχετική προκήρυξη/γνωστοποίηση ή στα έγγραφα της διαδικασίας σύναψης σύμβασης που αναφέρονται στην προκήρυξη /γνωστοποίηση ... Ο οικονομικός φορέας μπορεί να χρησιμοποιήσει το ακόλουθο ... ή τις ακόλουθες τεχνικές ..., ιδίως τους υπεύθυνους για τον έλεγχο της ποιότητας ... Παρακαλώ περιγράψτε. Υπεύθυνος για τον έλεγχο ποιότητας είναι ο κος. ...Στα πλαίσια των ανωτέρω πιστοποιήσεων, διενεργεί συνεχείς ελέγχους ποιότητας των παρεχόμενων ... διαμέσου του ... που διαθέτει. Ο έλεγχος γίνεται είτε μέσω του ..., της ειδικής εφαρμογής που έχει εγκαταστήσει η εταιρεία στο κινητό που έχει δοθεί στον φύλακα είτε από επιτόπιους ελέγχους ποιότητας που διενεργούν οι ... της εταιρείας, στην συνέχεια εκδίδονται τα σχετικά ... Στην κατατεθειμένη τεχνική προσφορά θα βρείτε περισσότερες λεπτομέρειες. Εξοπλισμός ...: ... (σε ισχύ κατά την ημερομηνία υποβολής της προσφοράς της). Στο ηλεκτρονικό αρχείο ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ, θα βρείτε περισσότερες λεπτομέρειες».** Εν συνεχεία στο πεδίο του ΕΕΕΣ με τίτλο «...» η οριστική ανάδοχος παραθέτει την ίδια ως άνω απάντηση που παραθέτει στο πεδίο «...». Τέλος, η οριστική ανάδοχος αναφέρει στο πεδίο με τίτλο: «...», μεταξύ άλλων τα ακόλουθα: «Οι ακόλουθοι τίτλοι σπουδών και επαγγελματικών προσόντων κατέχονται από: α) τον ίδιο τον πάροχο ... (ανάλογα με τις απαιτήσεις που ορίζονται στη σχετική προκήρυξη/γνωστοποίηση ή στα έγγραφα της διαδικασίας σύναψης σύμβασης) β) τα διευθυντικά στελέχη του: Παρακαλώ περιγράψτε. ... **στην εκτέλεση της εν λόγω σύμβασης, συγκεντρώνουν τα απαιτούμενα από την Αναθέτουσα Αρχή προσόντα καθώς και όπου είναι απαιτητό ... των νόμων 2518/1997 και 3707/2008, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν, είναι κάτοχοι της εκ του νόμου ..., θα είναι ... είναι υγιείς, με ήθος, ευπρεπή εμφάνιση, σωστό τρόπο συμπεριφοράς και να διακρίνεται από σοβαρότητα, τιμιότητα, ευγένεια, προθυμία, διακριτικότητα και εχεμύθεια. Το ... θα είναι ..., όπως αυτό αναφέρεται αναλυτικά στις τεχνικές προδιαγραφές του Παραρτήματος ... εκδοθείσα από την αρμόδια αρχή σύμφωνα με το ν.3707/2008 (ΦΕΚ Α΄9),**

*η οποία είναι σε ισχύ. ...βάσει των ισχυουσών διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας (Αρ.6, παρ. 1α και 4β του Ν.2009/1992 (ΦΕΚ 18/Α/14.02.1992), ΚΥΑ 1016/109/183/2012 (ΦΕΚ 606/Β/05.03.2012) και ΚΥΑ 4892/1/76-γ/2010 (ΦΕΚ- Β'664/17. 05.2010), όπως τροποποιήθηκε με την ΚΥΑ 1016/109/183/2012 και με την ΚΥΑ 1016/109/248-στ (σε συνδυασμό με τα ισχύοντα στο κανονιστικό πλαίσιο πιστοποίησης επαγγελματιών οι οποίοι δεν διαθέτουν αναγνωρισμένο επαγγελματικό τίτλο για την ειδικότητα «...» ΦΕΚ Β/2160/18.07.2012 και ΦΕΚ/Β /2899/29.10.2012) καθώς και με ... (...) σε θέματα ... άνω των 25 ετών με τουλάχιστον 3ετη εμπειρία/προϋπηρεσία στο φυσικό αντικείμενο της παρούσας σύμβασης ικανή να του επιτρέψει να ανταποκριθεί επαρκώς στις υποχρεώσεις του. Επιπρόσθετα, θα διατεθούν ... β) Το σύνολο των διευθυντικών στελεχών που θα απασχοληθεί στο έργο θα διαθέτει εμπειρία απολυτήριο λυκείου, ..., λευκό ποινικό μητρώο, γνώση ξένης γλώσσα, τους απαιτούμενους τίτλους ... καθώς και όπου είναι απαιτητό, ...».*

20. Από το ως άνω περιεχόμενο του υποβληθέντος εκ μέρους της οριστικής αναδόχου ΕΕΕΣ προκύπτει με σαφήνεια η πλήρωση του κριτηρίου επιλογής της τεχνικής και ... ικανότητας της παρ. 2.2.6 περ. β της Διακήρυξης, απορριπτομένων ως αβάσιμων των σχετικών αιτιάσεων της προσφεύγουσας. Και τούτο, διότι η οριστική ανάδοχος δήλωσε, ως όφειλε, στο ΕΕΕΣ της στα ειδικά προς τούτο πεδία «...», «...» και «...» του Κεφαλαίου Γ του Μέρους IV αυτού την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής του άρθρου 2.2.6 περ. β της Διακήρυξης και επομένως προαπέδειξε σύμφωνα με τα άρθρα 79 του ν. 4412/2016 και 2.2.9.1 της Διακήρυξης, ότι θα διαθέσει τουλάχιστον ... διαθέτει την απαιτούμενη από την ισχύουσα νομοθεσία ... (...) σε θέματα ... βάσει των ισχυουσών διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας σε πλήρη συμφωνία με τις απαιτήσεις της παράγραφος β του άρθρου 2.2.6 της Διακήρυξης. Περαιτέρω, η οριστική ανάδοχος δηλώνει υπεύθυνα ότι θα παρέχει έναν ... άνω των 25 ετών με τουλάχιστον 3ετη εμπειρία/προϋπηρεσία στο φυσικό αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης, καθώς και ... εκδοθείσα από το αρμόδιο όργανο σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, όπως απαιτεί η ως άνω παράγραφος β του άρθρου 2.2.6 της Διακήρυξης. Επιπλέον, στο πεδίο «...» αναφέρεται, πέραν των ανωτέρω, ότι: «... , θα έχουν λάβει την απαιτούμενη από την διακήρυξη ...Για

το σύνολο του ... θα εκδοθεί βεβαίωση της εταιρείας μας ότι έχει διεξαχθεί έλεγχος του ... που απασχολείται και ότι αυτοί που θα απασχολούνται στην εκτέλεση της εν λόγω σύμβασης, συγκεντρώνουν τα απαιτούμενα από την Αναθέτουσα Αρχή προσόντα καθώς και όπου είναι απαιτητό ... και να έχει αποδεδειγμένη εμπειρία ..., δεν τους βαρύνει κανένα ποινικό αδίκημα των νόμων 2518/1997 και 3707/2008» καθώς και ότι «...». Περαιτέρω, εξίσου αβάσιμη παρίσταται η αιτίαση της προσφεύγουσας ότι στο ΕΕΕΣ της οριστικής αναδόχου δεν αναγράφεται το σύνολο των μελών του ΔΣ, αλλά μόνο τα στοιχεία της Προέδρου του ΔΣ και Διευθύνουσας Συμβούλου της οριστικής αναδόχου και ότι η έλλειψη αυτή επιφέρει την απόρριψη της προσφοράς της. Και τούτο, διότι στο πεδίο του ΕΕΕΣ (Μέρος II, Κεφάλαιο Β) ζητούνται τα στοιχεία των εκπροσώπων του οικονομικού φορέα και όχι του συνόλου της διοίκησής τους. Εν προκειμένω, δε, όπως τούτο προκύπτει από το σχετικό από 2.2.2024 υπ' αρ. πρωτ.... αναλυτικής εκπροσώπησης του ΓΕΜΗ, που προσκόμισε η οριστική ανάδοχος με την υποβολή της προσφοράς της (βλ. ηλεκτρονικό αρχείο «...pdf»), η δηλούμενη στο ΕΕΕΣ κ. ... είναι Πρόεδρος του ΔΣ και διευθύνουσα σύμβουλος της προσφέρουσας εταιρείας στην οποία έχει ανατεθεί, μεταξύ άλλων, η άσκηση όλων ανεξαιρέτως των εξουσιών και αρμοδιοτήτων του ΔΣ καθώς και η εκπροσώπηση της εταιρείας, υπό την άνω ιδιότητα της Προέδρου και Διευθύνουσας Συμβούλου, η οποία, ενεργώντας μόνη της και θέτοντας την υπογραφή της και την ιδιότητά της, εκπροσωπεί και δεσμεύει την εταιρεία σε κάθε δημόσια, δημοτική αρχή και υπηρεσία, δηλαδή, ασκεί όλες τις εξουσίες και αρμοδιότητες του ΔΣ της οριστικής αναδόχου. Περαιτέρω, σύμφωνα, ειδικότερα, με το από ... Πρακτικό του ΔΣ της οριστικής αναδόχου, το οποίο υπέβαλε η τελευταία με την κατάθεση της προσφοράς της (βλ. ηλεκτρονικό αρχείο «...pdf»), εγκρίθηκε η συμμετοχή της οριστικής αναδόχου στον υπό κρίση ηλεκτρονικό διαγωνισμό με εκπρόσωπο την ως άνω Πρόεδρο και Διευθύνουσα Σύμβουλο της εταιρείας. Σε κάθε περίπτωση, στο ως άνω ... του ΓΕΜΗ παρατίθεται το σύνολο των στοιχείων όλων των μελών του ΔΣ της οριστικής αναδόχου. Από όλα τα παραπάνω προκύπτει ότι η οριστική ανάδοχος συμπλήρωσε ορθώς τα στοιχεία της νομίμου εκπροσώπου της στο πεδίο του ΕΕΕΣ της, παρείχε δε με την υποβολή της προσφοράς τα στοιχεία του συνόλου των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της. Συνεπώς, και η υπό κρίση αιτίαση της προσφεύγουσας απορρίπτεται ως αβάσιμη. Τέλος,

δεν υφίσταται ασάφεια ως προς την ταυτότητα της οριστικής αναδόχου, η οποία, όπως αναγράφεται στο ΕΕΕΣ της, φέρει την επωνυμία «...» και τον δ.τ. «...» με ΑΦΜ ... Τα ίδια μοναδικά στοιχεία προσδιοριστικά της ταυτότητας της ως άνω προσφέρουσας εταιρείας, δηλαδή επωνυμία «...», δ.τ. «...», ΑΦΜ ... και αριθμός ΓΕΜΗ ... προκύπτουν και από τα δικαιολογητικά που συνυπέβαλε με την υποβολή της προσφοράς της. Ενδεικτικά αναφέρονται η οικονομική προσφορά και η τεχνική προσφορά της οριστικής αναδόχου, καθώς και τα από 2.2.2024 υπ' αρ. πρωτ. ... του ΓΕΜΗ αντιστοίχως (βλ. ηλεκτρονικά αρχεία «...pdf», «Οικονομική προσφορά ...pdf», «Τεχνική Προσφορά ...pdf», «...pdf» κ.ο.κ.). Η, δε, αναφορά της εταιρικής επωνυμίας της οριστικής αναδόχου ως «...» με τον δ.τ. «...», οφείλεται στο γεγονός ότι έως τη σχετική τροποποίηση του καταστατικού της λειτουργούσε με την ως άνω προηγούμενη εταιρική επωνυμία με τον ίδιο, βεβαίως, αριθμό ΓΕΜΗ (...) και ΑΦΜ (...), αφού πρόκειται για την ίδια εταιρεία, η, δε, κατά τα ανωτέρω αλλαγή της επωνυμίας της προκύπτει από την υπ' αρ. πρωτ. ... ανακοίνωση του ΓΕΜΗ και το τροποποιηθέν καταστατικό της, τα οποία υπεβλήθησαν ήδη με την υποβολή της προσφοράς της οριστικής αναδόχου (βλ. ηλεκτρονικό αρχείο «Δικαιολογητικά-Νομιμοποιητικά.pdf» σελ. 604 επ.). Συνεπώς και η υπό κρίση αιτίαση της προσφεύγουσας είναι αβάσιμη, και συνακόλουθα ο δεύτερος λόγος της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του, επίσης, ως αβάσιμος.

**21.** Με τον **τρίτο λόγο** της προδικαστικής προσφυγής η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η οριστική ανάδοχος τροποποίησε αθέμιτα την οικονομική προσφορά της, στο πλαίσιο του διαγωνισμού, καθώς μη νομίμως κλήθηκε από την αναθέτουσα αρχή σε διευκρίνιση επί της εν λόγω προσφοράς της. Ειδικότερα, κατά την προσφεύγουσα σύμφωνα με τους όρους της Διακήρυξης για τον υπολογισμό του προσφερόμενου τιμήματος λαμβάνεται υπόψη η διάρκεια της υπό σύναψη σύμβασης, δηλαδή, δύο (2) έτη καθώς και το δικαίωμα παράτασης ενός (1) έτους, το δε προσφερόμενο τίμημα της οικονομικής προσφοράς της οριστικής αναδόχου, όπως αποτυπώνεται στο υποβληθείσα προσφορά της και στην ειδική εκτύπωση της ηλεκτρονικής φόρμας του ΕΣΗΔΗΣ, ανερχόταν αρχικά στα 153.408,67 Ευρώ. Ωστόσο, εν συνεχεία κατά παράβαση των όρων της Διακήρυξης η αναθέτουσα αρχή κάλεσε σε διευκρινίσεις την οριστική ανάδοχο, η οποία στην σχετική απάντησή

της ομολογεί ότι στην προσφορά της δεν συμπεριέλαβε το δικαίωμα παράτασης στο προσφερόμενο τίμημα, το οποίο έπραξε το πρώτον με το έγγραφο των διευκρινίσεων. Ενόψει των ανωτέρω, κατά την προσφεύγουσα η οικονομική προσφορά της οριστικής αναδόχου τροποποιήθηκε αθέμιτα, δεδομένου ότι το προσφερόμενο τίμημα ανέρχεται πλέον σε 230.113,00 Ευρώ, έναντι του αρχικά υπολογισθέντος και δηλωθέντος τιμήματος των 153.408,67 Ευρώ και για τον λόγο αυτό η προσφορά της οριστικής αναδόχου θα έπρεπε να είχε απορριφθεί ως απαράδεκτη.

**22.** Η αναθέτουσα αρχή ισχυρίζεται με τις απόψεις της ότι απέστειλε στην οριστική ανάδοχο αίτημα υποβολής διευκρινίσεων επί της οικονομικής προσφοράς της με την οποία ζήτησε να επιβεβαιωθεί, αν το δηλωθέν προσφερόμενο τίμημα ύψους 153.408,67 Ευρώ αφορούσε μόνο τα δύο έτη της διάρκειας της σύμβασης και όχι και την παράταση του ενός έτους, καθώς επίσης και αν για το σύνολο των τριών ετών η προσφορά της θα ανερχόταν στα 230.113,00 Ευρώ. Κατά τους ισχυρισμούς της αναθέτουσας αρχής, με τις ανωτέρω διευκρινίσεις δεν τροποποιήθηκε ανεπίτρεπτα και εκ των υστέρων η προσφορά της οριστικής αναδόχου, διότι από τη Διακήρυξη δεν ορίζεται ότι, επί ποινή αποκλεισμού, στο τελικό ποσό θα έπρεπε να αναφερθούν και τα τρία έτη, αλλά επιβεβαιώθηκε ότι το ποσό που είχε δηλώσει, αφορούσε τα δύο έτη της διάρκειας της σύμβασης και ότι, αν περιελάμβανε και το τρίτο έτος (της παράτασης), θα ανερχόταν στο ποσό των 230.113,00 Ευρώ. Ο χαρακτήρας της επιβεβαίωσης αυτής έχει αντικειμενικά εξακριβώσιμο χαρακτήρα, καθώς ήταν ευχερώς αντιληπτό από την αναθέτουσα αρχή ότι το ποσό των 153.408,67 Ευρώ αφορούσε το κόστος για τα δύο έτη και ότι, συνεπώς, το κόστος για τα τρία έτη θα ανερχόταν στο ποσό των 230.113,00 Ευρώ. Συνεπώς, δεν πρόκειται, εν προκειμένω για τροποποίηση, αλλά για επιβεβαίωση, η οποία δεν τροποποίησε την προσφορά της οριστικής αναδόχου και δεν την έθεσε σε ευνοϊκότερη θέση έναντι των άλλων προσφερόντων οικονομικών φορέων.

**23.** Η Διακήρυξη ορίζει στις κρίσιμες για την επίλυση του παρόντος ζητήματος διατάξεις, πλην άλλων, τα εξής: Στο άρθρο 1.3 με τίτλο «../» αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ως προς την προϋπολογισθείσα αξία και τον χρόνο διάρκειας της υπό

ανάθεση σύμβασης: «...Η συνολική εκτιμώμενη αξία της σύμβασης ανέρχεται στο ποσό των διακοσίων σαράντα χιλιάδων (240.000,00€) μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24 % (προϋπολογισμός χωρίς ΦΠΑ: 240.000,00€ ΦΠΑ 24%: 57.600,000€) για τρία (3) έτη συνυπολογιζόμενης της παράτασης της σύμβασης και η συνολική εκτιμώμενη αξία της σύμβασης ανέρχεται στο ποσό των διακοσίων ενενήντα επτά χιλιάδων εξακοσίων ευρώ (297.600,00€) συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24 %. Το εν λόγω ποσό αναλύεται ως εξής ήτοι ανά έτος 80.000,00 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24% και συνολικά για δύο (2) έτη στο ποσό των 160.000,00 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24% με δυνατότητα παράτασης για ένα (1) έτος μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24%. Η διάρκεια της σύμβασης ορίζεται για δύο (2) έτη με δυνατότητα παράτασης για ένα (1) ακόμη έτος. Υφίσταται δικαίωμα παράτασης της διάρκειάς της κατά τα ανωτέρω κατόπιν έγγραφης αμοιβαίας έγγραφης συμφωνίας των συμβαλλομένων μερών και τροποποίησης της υπό σύναψη σύμβασης με τους όρους του άρθρου 132 του ν. 4412/2016 καθώς και με τους όρους της αναπροσαρμογής της τιμής σύμφωνα με την παρ. 6.5 της παρούσας διακήρυξης...». Στο άρθρο 2.4.2.4. προβλέπεται, πλην άλλων, ότι: «...Εφόσον οι Οικονομικοί Φορείς καταχωρίσουν τα στοιχεία, μεταδεδομένα και συνημμένα ηλεκτρονικά αρχεία, που αφορούν δικαιολογητικά συμμετοχής-τεχνικής προσφοράς και οικονομικής προσφοράς τους στις αντίστοιχες ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ., στην συνέχεια, μέσω σχετικής λειτουργικότητας, εξάγουν αναφορές (εκτυπώσεις) σε μορφή ηλεκτρονικών αρχείων με μορφότυπο PDF, τα οποία αποτελούν συνοπτική αποτύπωση των καταχωρισμένων στοιχείων. Τα ηλεκτρονικά αρχεία των εν λόγω αναφορών (εκτυπώσεων) υπογράφονται ψηφιακά, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διατάξεις (περ. β της παρ. 2 του άρθρου 37) και επισυνάπτονται από τον Οικονομικό Φορέα στους αντίστοιχους υποφακέλους. Επισημαίνεται ότι η εξαγωγή και η επισύναψη των προαναφερθέντων αναφορών (εκτυπώσεων) δύναται να πραγματοποιείται για κάθε υποφάκελο ξεχωριστά, από τη στιγμή που έχει ολοκληρωθεί η καταχώριση των στοιχείων σε αυτόν. Εφόσον οι τεχνικές προδιαγραφές και οι οικονομικοί όροι δεν έχουν αποτυπωθεί στο σύνολό τους στις ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ., οι Οικονομικοί Φορείς θα πρέπει να επισυνάπτουν ηλεκτρονικά υπογεγραμμένα πρόσθετα, σε σχέση με τις αναφορές (εκτυπώσεις) της παραγράφου 2.4.2.4, τα σχετικά ηλεκτρονικά

αρχεία (ιδίως τεχνική και οικονομική προσφορά) σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στις παραγράφους 2.4.3.2 και 2.4.4 της παρούσας διακήρυξης...». Στο άρθρο 2.4.4 της Διακήρυξης με τίτλο «Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά»/Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών», αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι: «...Η Οικονομική Προσφορά συντάσσεται με βάση το αναγραφόμενο στην παρούσα κριτήριο ανάθεσης (πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης προσφορά μόνο βάσει τιμής), όπως ορίζεται κατωτέρω: Η τιμή των ζητούμενων ... δίνεται σε ευρώ ανά μονάδα και ως σύνολο για τη ζητούμενη ποσότητα. Για λόγους σύγκρισης των προσφορών από το σύστημα, στην ειδική ηλεκτρονική φόρμα της Οικονομικής Προσφοράς του συστήματος οι συμμετέχοντες θα συμπληρώσουν ως τιμή προσφοράς την τιμή (αριθμό) που προσφέρουν με δύο (2) δεκαδικά ψηφία. Επισημαίνεται ότι στην οικονομική προσφορά του συστήματος λαμβάνεται υπόψη μόνο η καθαρή αξία καθώς η αξία ΦΠΑ που υπολογίζεται αυτόματα από το σύστημα...Στην τιμή περιλαμβάνονται οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, ως και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24% (ο οποίος βαρύνει την Αναθέτουσα Αρχή), για την ... στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. Οι προσφερόμενες τιμές είναι καταρχήν σταθερές καθ' όλη τη διάρκεια της υπό σύναψη σύμβασης και αναπροσαρμόζονται υπό τους όρους του άρθρου 6.5 της παρούσας και τη διάταξη των παρ. 10 και 10α του άρθρου 53 του ν. 4412/2016. Ως απαράδεκτες θα απορρίπτονται προσφορές στις οποίες: α) δεν δίνεται τιμή σε ΕΥΡΩ ή καθορίζεται σχέση ΕΥΡΩ προς ξένο νόμισμα, β) δεν προκύπτει με σαφήνεια η προσφερόμενη τιμή, με την επιφύλαξη του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 και γ) η τιμή υπερβαίνει τον προϋπολογισμό της υπό σύναψη σύμβασης που καθορίζεται και τεκμηριώνεται από την αναθέτουσα αρχή στο Παράρτημα Ι της παρούσας διακήρυξης ... Οι οικονομικοί φορείς πρέπει να συμπληρώσουν και να υποβάλλουν με την προσφορά τους και το Έντυπο οικονομικής προσφοράς (ως υπόδειγμα και όχι δεσμευτικά ως προς την προτεινόμενη μορφή) που παρατίθεται Παράρτημα ΙΙΙ της παρούσας διακήρυξης για τη διευκόλυνση των οικονομικών φορέων Υπόδειγμα οικονομικής προσφοράς το οποίο συνιστά αναπόσπαστο μέρος του Ηλεκτρονικού Φακέλου «Οικονομική Προσφορά» το οποίο θα υποβάλλεται μαζί με την οικονομική προσφορά του συστήματος. Επιπροσθέτως, οφείλουν να επισυνάπτουν στην οικονομική προσφορά τους

αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης ... στην οποία υπάγονται οι εργαζόμενοι». Επιπλέον, στο άρθρο 3.1.2 της Διακήρυξης με τίτλο «Αξιολόγηση προσφορών», το οποίο μεταφέρει στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού τις διατάξεις του άρθρου 102 του ν. 4412/2016, προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ότι: «3.1.2.1. Μετά την κατά περίπτωση ηλεκτρονική αποσφράγιση των προσφορών η Αναθέτουσα Αρχή προβαίνει στην αξιολόγηση αυτών, μέσω των αρμόδιων πιστοποιημένων στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. οργάνων της, εφαρμοζόμενων κατά τα λοιπά των κειμένων διατάξεων. Η αναθέτουσα αρχή, τηρώντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, ζητά από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς, όταν οι πληροφορίες ή η τεκμηρίωση που πρέπει να υποβάλλονται είναι ή εμφανίζονται ελλιπείς ή λανθασμένες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στο ΕΕΕΣ, ή όταν λείπουν συγκεκριμένα έγγραφα, να υποβάλλουν, να συμπληρώνουν, να αποσαφηνίζουν ή να ολοκληρώνουν τις σχετικές πληροφορίες ή τεκμηρίωση, εντός προθεσμίας όχι μικρότερης των ... (10) ημερών και όχι μεγαλύτερης των είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Η συμπλήρωση ή η αποσαφήνιση ζητείται και γίνεται αποδεκτή υπό την προϋπόθεση ότι δεν τροποποιείται η προσφορά του οικονομικού φορέα και ότι αφορά σε στοιχεία ή δεδομένα, των οποίων είναι αντικειμενικά εξακριβώσιμος ο προγενέστερος χαρακτήρας σε σχέση με το πέρας της καταληκτικής προθεσμίας παραλαβής προσφορών. Τα ανωτέρω ισχύουν κατ' αναλογίαν και για τυχόν ελλείπουσες δηλώσεις, υπό την προϋπόθεση ότι βεβαιώνουν γεγονότα αντικειμενικώς εξακριβώσιμα...». Τέλος, στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ της Διακήρυξης με τίτλο «ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ» παρατίθεται ο προς συμπλήρωση πίνακας ανάλυσης της οικονομικής προσφοράς των συμμετεχόντων οικονομικών φορέων στο οποίο καταγράφονται αναλυτικά τα ποσά των οικονομικών προσφορών που αφορούν τις πάσης φύσεως νόμιμες ... κ.ο.κ., μεταξύ άλλων, ως ακολούθως: «... Ανάλυση οικονομικής προσφοράς\*... Σύνολο οικονομικής προσφοράς μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24% ... Σύνολο οικονομικής προσφοράς συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24% ... Οι προσφερόμενες τιμές είναι καταρχήν σταθερές καθ' όλη τη διάρκεια της υπό σύναψη σύμβασης και αναπροσαρμόζονται υπό τους όρους του άρθρου 6.5 της παρούσας και τη διάταξη των παρ. 10 και 10α του άρθρου 53 του ν. 4412/2016. Να επισημανθεί ότι δεν συμπεριλαμβάνεται και δεν

αξιολογείται στην οικονομική προσφορά ο φόρος εισοδήματος ... ποσοστού 8%. Αξιολογείται συγκριτικά η τελική τιμή των προσφορών, συμπεριλαμβανομένων όλων των ανωτέρω στοιχείων, πλην του ΦΠΑ και του φόρου εισοδήματος 8% όπως ορίζεται και στην παρ. 2.4.4 της διακήρυξης. \*Κατά τον υπολογισμό των ανωτέρω ποσών να ληφθεί υπόψη ότι η διάρκεια της υπό σύναψη σύμβασης θα είναι για δύο (2) έτη με δικαίωμα παράτασης για ένα (1) έτος. Οι τιμές δίδονται σε Ευρώ. Ο Χρόνος Ισχύος της Προσφοράς είναι (αριθμητικώς και ολογράφως) : ... μήνες Ημερομηνία Υπογραφή».

24. Από την επισκόπηση των στοιχείων του φακέλου και επί των εκατέρωθεν προβαλλόμενων αιτιάσεων, στο πλαίσιο του ως άνω λόγου της προσφυγής, λεκτέα τα εξής: Η οριστική ανάδοχος υπέβαλε με την προσφορά της συμπληρωμένο το ως άνω υπόδειγμα οικονομικής προσφοράς του Παραρτήματος III της Διακήρυξης με το ακόλουθο περιεχόμενο (βλ. ηλεκτρονικό αρχείο «Οικονομική Προσφορά ....pdf»): «...Ανάλυση οικονομικής προσφοράς\* 1. Ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων: 122.733,53€. 2. Ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά: 27.357,30€. 3. Διοικητικό κόστος ....: 2983,12€. 4. ....: 120,00€. 5. Εργολαβικό κέρδος: 24,00€. 6. Νόμιμες υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεις: 190,72€. Σύνολο οικονομικής προσφοράς μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24%. 153408,67€. Σύνολο οικονομικής προσφοράς συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24% 190226,75€. Οι προσφερόμενες τιμές είναι καταρχήν σταθερές καθ' όλη τη διάρκεια της υπό σύναψη σύμβασης και αναπροσαρμόζονται υπό τους όρους του άρθρου 6.5 της παρούσας και τη διάταξη των παρ. 10 και 10α του άρθρου 53 του ν. 4412/2016 . Να επισημανθεί ότι δεν συμπεριλαμβάνεται και δεν αξιολογείται στην οικονομική προσφορά ο φόρος εισοδήματος ... ποσοστού 8%. Αξιολογείται συγκριτικά η τελική τιμή των προσφορών, συμπεριλαμβανομένων όλων των ανωτέρω στοιχείων, πλην του ΦΠΑ και του φόρου εισοδήματος 8% όπως ορίζεται και στην παρ. 2.4.4 της διακήρυξης. \*Κατά τον υπολογισμό των ανωτέρω ποσών να ληφθεί υπόψη ότι η διάρκεια της υπό σύναψη σύμβασης θα είναι για δύο (2) έτη με δικαίωμα παράτασης για ένα (1) έτος. Οι τιμές δίδονται σε Ευρώ. Ο Χρόνος Ισχύος της Προσφοράς είναι (αριθμητικώς και ολογράφως) : δώδεκα (12) μηνών από την επομένη της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής

προσφορών. Στην προσφορά μας έχει υπολογιστεί εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους ... και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. Επιπροσθέτως, επισυνάπτουμε στην προσφορά αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης ... στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι. Το ... θα πληροί όλες τις απαιτήσεις της διακήρυξης. Μετά το πέρας της σύμβασης με την Αναθέτουσα, το ... που θα απασχολείται εκείνη την εποχή από την εταιρεία μας στην Αναθέτουσα Αρχή, θα συνεχίσει να απασχολείται σε άλλα έργα της εταιρείας». Περαιτέρω, συμπλήρωσε και υπέβαλε και την ηλεκτρονική φόρμα του ΕΣΗΔΗΣ (βλ. ηλεκτρονικό αρχείο «...»), στο οποίο προσδιορίζει το προσφερόμενο τίμημα ως ακολούθως: «...ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΙΣ ΦΠΑ (ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΩΣ) : 153.408,67 € ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΙΣ ΦΠΑ (ΟΛΟΓΡΑΦΩΣ): ΕΚΑΤΟΝ ΠΕΝΗΝΤΑ ΤΡΕΙΣ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΤΕΤΡΑΚΟΣΙΑ ΟΚΤΩ ΕΥΡΩ και ΕΞΗΝΤΑ ΕΠΤΑ ΛΕΠΤΑ». Η αναθέτουσα αρχή με το Πρακτικό αξιολόγησης οικονομικών προσφορών διαπίστωσε ότι το προσφερόμενο από την οριστική ανάδοχο ποσό των 153.408,67 Ευρώ χρήζει επιβεβαίωσης για το αν αφορά μόνο τα δύο έτη της διάρκειας της σύμβασης και όχι και την παράταση του ενός έτους, καθώς επίσης και αν για το σύνολο των τριών ετών η προσφορά της οριστικής αναδόχου θα ανερχόταν στα 230.113,00 Ευρώ. Για τον λόγο αυτό απέστειλε στην οριστική ανάδοχο την με αρ. πρωτ. ... επιστολή με θέμα: «Αίτημα υποβολής διευκρινίσεων επί του ηλεκτρονικού υποφακέλου «Οικονομική προσφορά» της υποψήφιας εταιρείας «...». Η οριστική ανάδοχος ανέφερε στην από 8.4.2024 απάντησή της τα ακόλουθα: «Στο αρχείο «Οικονομική Προσφορά ....pdf» το σύνολο της οικονομικής προσφοράς μας, το ποσό των 153.408,67 € μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24%, αφορά μόνο το χρονικό διάστημα διάρκειας της υπό σύναψη σύμβασης ήτοι τα δύο έτη χωρίς να συμπεριλαμβάνεται το δικαίωμα προαίρεσης για ένα ακόμη έτος οπότε και το συνολικό ποσό της προσφοράς μας επιβεβαιώνουμε ότι τότε θα διαμορφωθεί στο ποσό των 230.113,00 € μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24% περιλαμβανομένου και του δικαιώματος παράτασης για το ένα έτος».

**25.** Από τα παραπάνω προκύπτει ότι σύμφωνα με τις προπαρατεθείσες διατάξεις της Διακήρυξης η διάρκεια της σύμβασης ορίζεται για δύο (2) έτη με δυνατότητα παράτασης για ένα (1) ακόμη έτος, η δε συνολική εκτιμώμενη αξία της σύμβασης ανέρχεται στο ποσό των διακοσίων σαράντα χιλιάδων

(240.000,00€) μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24 % για τρία (3) έτη συνυπολογιζόμενης της παράτασης της σύμβασης, το οποίο αναλύεται σε 80.000,00 ευρώ ανά έτος μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24% και συνολικά για δύο (2) έτη στο ποσό των 160.000,00 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24% με δυνατότητα παράτασης για ένα (1) έτος μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24%. Περαιτέρω, οι προαπαρατεθείσες διατάξεις του άρθρου 3.1.2.1 της Διακήρυξης, καθώς και οι διατάξεις του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 στις οποίες παραπέμπει, ερμηνευόμενες σύμφωνα με την αρχή της τυπικότητας που δίδει τη διενέργεια των διαγωνισμών για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων, δεν έχουν την έννοια ότι επιτρέπουν στην αναθέτουσα αρχή να δέχεται τη διόρθωση οποιωνδήποτε παραλείψεων. Εντούτοις, εν προκειμένω, η ... διευκρινίσεων/διόρθωση αφορούσε κατ' ουσίαν στην ... πληροφοριών προς διευκρίνιση επουσιώδους ασάφειας της οικονομικής προσφοράς της οριστικής αναδόχου, δοθέντος ότι με τις διευκρινίσεις που υπέβαλε η οριστική ανάδοχος, δεν τροποποίησε την υποβληθείσα οικονομική προσφορά της, καθώς η μόνη διαφοροποίηση αφορούσε τη διάρκεια της σύμβασης, η οποία προσδιορίστηκε με τις διευκρινίσεις σε τριετή αντί διετούς, όπως αρχικώς είχε υποβληθεί. Συνεπώς, εν προκειμένω, έγινε αναγωγή της ίδιας προσφοράς σε τρία έτη, δηλαδή, διευκρινίστηκε γεγονός αντικειμενικώς εξακριβώσιμο, καθώς σύμφωνα με τους ως άνω όρους της Διακήρυξης το προϋπολογισθέν ποσό της υπό ανάθεση σύμβασης και η ... των προς ανάθεση ... υπολογίζονται ανά έτος και συνεπώς διαιρούνται ισόποσα στα τρία έτη (δύο για την κύρια σύμβαση και ένα έτος για την παράτασή της). Περαιτέρω, το υποβληθέν εκ μέρους της οριστικής αναδόχου έντυπο οικονομικής προσφοράς, στο οποίο παραπέμπει το άρθρο 2.4.4 της Διακήρυξης αλλά και η σχετική ηλεκτρονική φόρμα οικονομικής προσφοράς του ΕΣΗΔΗΣ, δεν περιλάμβαναν στο ειδικό πεδίο προς συμπλήρωση του συνόλου της οικονομικής προσφοράς συγκεκριμένη αναγραφή σε δύο ή τρία έτη διάρκειας της σύμβασης. Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 2.4.4 της Διακήρυξης η προσφορά είναι απαράδεκτη, εφόσον δεν προκύπτει με σαφήνεια η προσφερόμενη τιμή, με την επιφύλαξη, όμως, του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 περί έγγραφης κλήσης διευκρινίσεων για το περιεχόμενο της οικονομικής προσφοράς, υπό τις εκεί αναφερόμενες προϋποθέσεις. Συνεπώς, καθόσον η ... διευκρινίσεων από την οριστική ανάδοχο και η υποβολή των εντύπων της οικονομικής προσφοράς της δεν είχε

ως αποτέλεσμα την υποβολή, στην πραγματικότητα, νέας προσφοράς κατά παράβαση της αρχής της τυπικότητας των διαγωνισμών, νομίμως η αναθέτουσα αρχή την κάλεσε να παράσχει τις ως άνω διευκρινίσεις, όσα δε προβάλλει η προσφεύγουσα περί του αντιθέτου πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμα (πρβλ. και ΔΕφΑθ 2421/2022). Επομένως, ο υπό κρίση λόγος προσφυγής πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

**26.** Κατόπιν των ανωτέρω, η προδικαστική προσφυγή πρέπει να απορριφθεί σύμφωνα με το σκεπτικό της παρούσας και να οριστεί η κατάπτωση του καταβληθέντος παραβόλου της προσφεύγουσας (άρθρο 363 του ν. 4412/2016).

**Για τους λόγους αυτούς**

Απορρίπτει την προδικαστική προσφυγή.

Ορίζει την κατάπτωση του καταβληθέντος παραβόλου της προσφεύγουσας.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 7 Ιανουαρίου 2025 και εκδόθηκε στις 27 Ιανουαρίου 2025 στην Αθήνα.

**Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ**

**Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ**

**ΕΛΕΝΗ ΣΒΟΛΟΠΟΥΛΟΥ**

**ΝΙΚΟΣ ΔΕΜΙΡΤΖΗΟΓΛΟΥ**

**α/α**